

UZPR
Uniunea Ziariștilor Profesioniști
din România

Împreună
scriem
istoria
clipei!

Anul VII
nr. 19
Iunie
2024
Ediție
națională

● Editat de Asociația Cultural Umanitară „Luceafărul de Vest” - Timișoara ●

Sorin Stanciu, președintele UZPR, s-a întâlnit cu jurnaliștii arădeni

Sorin Stanciu, președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România s-a întâlnit, la Biblioteca Județeană „A. D. Xenopol”, cu jurnaliștii arădeni care fac parte din Uniune. Alături de acesta s-a aflat și Emil Stanciu, coordonatorul echipei care a elaborat noul statut al UZPR.

Ca de fiecare dată, oficiile de gazdă au fost făcute de Vasile Filip, președintele Filialei „Ioan Slavici” Arad a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, care a făcut și o scurtă prezentare a activității filialei.

Aflat pentru prima dată la Arad, Sorin Stanciu, care a preluat conducerea UZPR după decesul regretatului Doru Dinu Glăvan, le-a spus jurnaliștilor prezenți că Uniunea a crescut în continuare, mulți ziariști în activitate alegând să devină membri, astfel în cât noul statut a fost gândit de o manieră care să răspundă noilor nevoi. „Sunt onorat să fiu alături de dumneavoastră. Am așteptat această întâlnire mai de mult, dar iată că s-a petrecut după ani și ani. În ultimii doi ani am promovat astfel de întâlniri cu membrii noștri din filiale, pentru a dialoga. Uniunea a crescut în continuare, sunt foarte mulți tineri, jurnaliști în activitate, care au venit alături de noi, ceea ce ne-a obligat să gândim puțin altfel statutul. Acum e mult mai permisiv, dă o libertate mult mai mare filialelor, care pot decide cine să fie membru și cine are dreptul la indemnizație”, le-a spus Sorin Stanciu celor prezenți. Acesta a mai ținut să menționeze că Adunarea Generală a UZPR va avea loc pe 20 iulie, când va fi ales președintele și organismele de conducere.

În continuare, Vasile Filip a vorbit pe scurt despre cărțile apărute în ultimii doi ani sub egida UZPR Arad. „În ultimii ani, filiala noastră a reușit să scoată două cărți, «Voci și vocații jurnalistice arădene în UZPR» și «Jurnaliști arădeni – Selfie»”, a ținut să puncteze Vasile Filip, care a realizat primul volum împreună cu Emil Șimăndan, primul președinte al UZPR Arad, iar pe cel de-al doilea împreună cu Lavinia Betea, prim-vicepreședinte filialei.

De asemenea, Lucia Bibarț, secretarul UZPR Arad și vicepreședintele Doru Sinaci au prezentat revista „Ateneu Arădean”, Florica R. Cădea revista „Gutenberg”, părintele Gheorghe Hodrea publicația în grai „Lada cu spinare”, Dorin Ocneriu revista „Stindard”, după care Emil Stanciu a vorbit despre noul statut, jurnaliștii prezenți au avut ocazia să pună întrebări celor doi invitați.

A consemnat Lucian ȘERBAN

Pascu Heteș: „Cel mai talentat poet de pe plaiurile tăgădăuane”

Îmi scrie orădeanul Pascu HETEȘ, cu ironia-i cunoscută, că este „cel mai talentat poet de pe plaiurile tăgădăuane”. Scrie despre cele vreo șapte volume de poezii și sonete, preponderent sonete, fiind amândoi nativi din Tăgădău, sat de la poalele Codrului Moma, așezat pe un vârf de deal, înconjurat de ape și păduri, de Gălălău și Migieș, de locul unde caolinul era folosit pentru porțelanurile napoleoniene și unde numeroși haiduci de pe vremuri și-au găsit ascunzătoare în Cotătoarea lui Dodu ori pe unde circula o mocăniță între Bocsig și Botfei.

Anton ILICA

Am toate volumele sale, având titluri frumoase și expresive: Florile spiritului liber (Oradea, 2018), Călăuzirea inimii către Dumnezeu (Oradea, 2019), Toamna inimii mele (Oradea 2019), 101 sonete (Oradea, 2020), Gândurile mele prin cuvinte (Oradea, 2021), 105 sonete (Oradea, 2022). Scrie neîntrerupt, fiind foarte prezent pe site și este deplin dedicat scrisului, inspirat de recursuri ivite în preocupările sale sentimentale ori derivate din lectura vreunui înțelept.

(continuare în pag. 16)

Seminar de informare, instruire și conștientizare EMAS și Eticheta Ecologică Europeană

Europa este „o pădure de etichete” cu un mesaj controversat de (dez)informare dar și de credibilitate prin care trecem cotidian cu voluptate, precum trece printr-o istorie nocivă, țăranul cu desaga în spate!

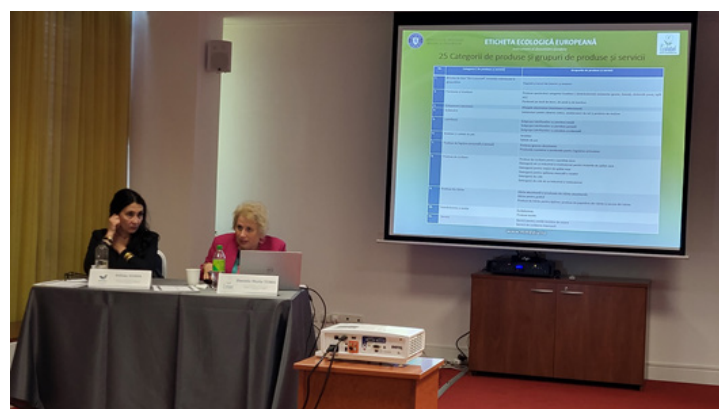
Și totuși optimiști și cotropiți de emisii, zgomote ori alte accidente, îmbrățișăm apoteotic fiecare răsărit de soare, chiar dacă Planeta respiră tot mai greu și viața noastră a devenit un poligon de încercare! Dincolo de aceste „fulgurații”, cu profundă tentă de meditație și implicare (in)directă în promovarea unui mediu curat și sănătos, să „trecem la verde” cu eticheta ecologică U.E. pentru o lume înfloritoare, așa cum ne îndeamnă organizatorii, respectiv ONG ASURA din București, în parteneriat cu UZPR, o organizație cu un nucleu de oameni simpli dar inimoși și dornici de a ne împărtăși din experiența lor acumulată cu prilejul deselor întâlniri prin orașe de referință din România, așa cum, recent, s-a întâmplat în Sala conferințe a Restaurantului „Boavista” din Timișoara. Eveniment inedit și de actualitate la care am participat împreună cu colegii de breaslă, Grigore Măinea și Horia Țîru. Eveniment propus în dezbatere națională de cadre de specialitate în domeniu, Felicia Ioana și Daniela Maria Toma, sub egida Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor.

Pentru a înțelege și mai bine ce reprezintă de fapt Eticheta UE Ecologică, redăm pe scurt explicația necesară din pliantul pus la dispoziție de organizatori: „Sistemul UE de etichetare ecologică face parte din politica privind consumul și producția durabile ale comunității, care are ca obiectiv reducerea impactului negativ al consumului și producției asupra mediului, sănătății, climei și resurselor naturale. Sistemul este destinat să promoveze acele produse care au un nivel înalt de performanță de mediu, prin utilizarea etichetei ecologice. Prin acest sistem producătorii, importatorii și prestatorii de serviciu pot depune cereri de acordare a etichetei ecologice a UE. Comercianții și distribuitorii pot depune cereri numai pentru produsele comercializate sub mărcile proprii.”

Prezentarea a avut un caracter interactiv la care participanții, avizați în probleme de mediu și nu numai, au formulat diverse întrebări referitoare la mecanismul de reciclare, inițierea procesului de obținere a etichetei ecologice, legislația în vigoare și actualizată și activități adresate presei cu trimitere la sectorul de marketing.

Precizăm că obținerea Etichetei Ecologice EU garantează un înalt nivel de fiabilitate și credibilitate. Au formulat întrebări, Anca Seici, Alinda Neagu, Vijiac luxu și Cristian Neagu, desigur că răspunsurile au fost argumentate, lămuritoare și benefice pentru toți participanții.

În partea a doua subiectul în dezbatere l-a constituit Sistemul de Management de Mediu și Audit – EMAS, care reprezintă un model pentru organizații, care conduce la optimizarea proceselor de producție, reducerea impactului asupra mediului și utilizarea eficientă a resurselor, în contextul Consumului și Producției Durabile a Planului de acțiune pentru Politica Industrială Durabilă a UE. Avantaje și beneficii: credibilitate, transparență și reputație sporite, gestionarea riscurilor de mediu și oportunități de management, performanță sporită de mediu și financiară, îmbunătățirea și motivarea angajaților, care la rândul lor sunt benefice consumatorului. Regulamentul EMAS se aplică în toate cele 27 de state ale UE, celor trei state ale Spațiului European precum și statelor candidate la aderarea la Uniunea Europeană. În concluzie putem aprecia strădaniile ONG ASURA și deopotrivă a celor implicați în promovarea acestui proiect de utilitate și sănătate publică la nivel național prin diverse modalități. Avem resurse, să nu le irosim, avem potențial, să-l valorificăm cât mai bine pentru binele Dumneavoastră, mai bine pentru un mediu curat în care cu toții să respirăm un aer de calitate.

Dumitru BUȚOI / UZPR Timișoara

Foto: Grigore MĂINEA / UZPR Timișoara

O lecție de jurnalism la Liceul Teoretic „Traian Vuia” din Făget, Timiș

Joi, 16 mai a.c. la Liceul Teoretic „Traian Vuia” din Făget s-a pus în aplicare primul pas în programul „Întâlniri cu elevii de liceu din Banat”, inițiat de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România – Filiala „Mihai Eminescu” din Timișoara.

Patru membri a acestei filiale s-au prezentat în fața elevilor de liceu, clasele a XII-a, cu diverse probleme legate de profesia de jurnalist.

Gheorghe Lungu și-a exprimat bucuria despre revigorarea presei rurale. A prezentat periodicul „Foaia săcoșană”, al cărei redactor șef este din 2012. Periodicul trimestrial apare cu regularitate și prezintă comunitatea din Sacoșu Mare, comuna Darova, județul Timiș. Pe lângă această prezentare a mai spus despre importanța presei într-o democrație și despre modul cum trebuie înțeleasă această meserie în raportul dintre cetățenii și instituțiile statului. Jurnalistul și-a prezentat ultima carte „Alte câteva poezii târzii”, apărută la Editura „Eurobit” în 2023 și „Glosar săcoșan – vorbe de la noi și nu numai”, ediția a II-a, apărută la aceeași editură.

Ioan Ionescu s-a referit la implicațiile politice și sociale a profesiei de jurnalism și mai ales la legalitatea știrilor și articolelor publicate. Pornind de la expresia că „Presa este câinele de pază a democrației” a arătat că jurnaliștii trebuie să respecte legea și să fie foarte atenți despre modul în care scriu și prezintă anumite anchete de investigație. A mai prezentat și un scurt referat al istoriei presei bănățene, aducând în actualitate importanța orașului Lugoj, care prin renumitul jurnalist Valeriu Braniște, mai multe decenii a fost centru spiritual al Banatului. A subliniat importanța ziarului „Drapelul” pentru românii din Banatul istoric și despre presiunea autorităților austro-ungare față de lupta dusă de ziarele românești pentru emanciparea națională.

Constantin Aurel Muntoiu a prezentat o legătură între religie și români și cum se regăsește modul creștinesc de a face bine în publicațiile religioase, care după 1990 au început să se înmulțească. Tot mai multe biserici comunică cu enoriașii prin

Luceafărul de Vest
SUPPLEMENT
Aprilie
2024
Fondat 1987

Asociația Cultural Umanitară „Luceafărul de Vest” Timișoara

**ÎNTÂLNIRE DE SUFLET ȘI SIMȚIRE
ROMÂNEASCĂ LA LICEUL TEORETIC
„TRAIAN VUIA” FĂGET - TIMIȘ (Joi, ora 12)**

Învățămintul făgetean are o vechime de aproape un sfert de mileniu, prima școală românească funcționând încă din 1774 alături de Școala Confesională Germană atestată încă din 1769 ale cărei cursuri le-a urmat (între anii 1881 – 1883) și marele inventator Traian Vuia. În anul 1919 cele două școli se unifică și formează Școala Primară Urbană din Făget. Așezarea localității în centrul unei zone cu peste 70

Prof. Victor V. BIRĂU,
directorul Liceului
Teoretic „Traian Vuia”
din Făget.

de comunități la întreținerea atribuțiilor administrativ te-
de drumuri comerciale și ritoriale primite de Făget de-a
strategice, dezvoltarea eco- lungul timpului au făcut ca
nomică și financiară cât și (Continuare în pagina 2)

diverse periodice, iar această legătură întărește comunitatea. Nicolae Toma, vicepreședintele Filialei „Mihai Eminescu” din Timișoara, jurnalist de investigație de 35 de ani, fost director și redactor șef de publicații, actual redactor șef al ziarului on line „Revoluționarul”, s-a referit la tehnicile de investigație jurnalistică. A prezentat și două cazuri specifice care au îndreptat unele nedreptăți din orașul Lugoj, de prin anii 2008 – 2009. În final un elev a întrebat despre credibilitatea știrilor de pe rețelele de socializare și răspunsul a fost categoric să urmărească comunicatele oficiale pentru că în mare parte cuprind puncte de vedere ale unor instituții ale statului și reflectă adevărul. Mulțumim pe această cale directorului Liceului Teoretic „Traian Vuia” din Făget, profesorului Victor Birău, pentru sprijinul acordat și s-a stabilit ca această vizită să aibă și continuare.

Nicolae TOMA / UZPR Timișoara

Ioan IONESCU
UZPR Timișoara

ZIARISTICA BĂNĂȚEANĂ

- istoric -

Ziaristica bănățeană își are originea la sfârșitul secolului al XVII-lea, când marele luptător și scriitor din Banat, Paul Iorgovici a scos la Viena împreună cu Ioan Molnar o gazetă românească. Observând acest lucru, guvernul austriac a luat măsuri severe pentru apariția ei, cu motivarea că apariția nu a fost încuviințată de autoritățile publice și în al doilea rând teama propagandei revoluționare, de răspândirii a mișcării de luptă pentru libertate. Titlul gazetei nu se cunoaște. Se știe doar că s-a tipărit un singur număr, care a fost răspândit până în Ardeal(1794).

Până la revoluția de la 1848 nu se pomeneste la românii bănățeni de nici un fel de încercare gazetărească. Se mai vorbește că Eftimie Murgu, marele revoluționar ar fi scos un ziar litografiat, unde ar fi informat bănățenii cu privire la desfășurarea evenimentelor și Programul de luptă al revoluției. Exemplare din acest ziar s-ar păstra la Academia din Budapesta.

În perioada absolutismului(1857), gazetăria românească nu putea prinde nici o rădăcină în Banat. A apărut o singură gazetă pentru românii bănățeni, dar și aceasta a fost tipărită la Viena și avea caracterul unui monitor oficial. Este vorba de „Buletinul Guvernului provinciale a lu Voivodatului Serbicu și a Banatului Timișianu,” apărut la Viena în limba română și germană.

Ziaștii bănățeni au fost nevoiți să lucreze în Ardeal pentru a face o gazetă românească, mai ales că acolo ziaristica era mai evoluată. Bănățeanul, dr. Pavel Vasici a întocmit o revistă sanitară. A plecat ulterior la Sibiu și a întemeiat „Telegraful Român,” în perioada 1853-1856.

Nicolae Tincu-Velea, istoric bănățean, gazetar, a publicat o mulțime de articole politice, culturale, în „Gazeta Transilvaniei,” și în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” din Brașov.

Cea dintâi încercare de a scoate o gazetă românească în Banat cu caracter românesc s-a făcut în anul 1860, când s-a sfârșit „voivodina sârbească.” Ziarul urma să se numească „Albina Bănățeană,” având ca redactor pe scriitorul și ziaristul bănățean Simion Manguica. Dar acest ziar nu a mai apărut.

După anul 1860 se ridică pleiada de gazetari bănățeni care se grupează în jurul ziarului „Albina” din Viena, unde au făcut o adevărată școală profesională. De acolo s-au întors în Banat și îi găsim ca primi gazetari pe Vicențiu Babeș – directorul ziarului „Albina,” și redactorii Iulian Grozesu și Gruia Liuba. Pavel Rotariu a înființat ziarul „Luminătorul.”

Familia Mocioni din Banat a înființat la Viena în anul 1866 o mare gazetă politică românească cu un program național, încredințând conducerea publicației „Albina,” lui Vicențiu Babeș. Primul număr a apărut în ziua de Paști, 27 martie 1866, cu un articol de fond semnat de Andrei Mocioni, Antonie Mocioni, dr. Alexandru Mocioni, în care frații Mocioni publică programul gazetei, o confesiune de credință ce reprezintă oglinda fidelă a gândirii românești de la acea vreme.

„Albina” este organul de afirmare a opiniei publice românești de dincoace de Carpați. Politica, atitudinea ei era obiectivă și căuta să aperse interesele neamului nostru față de nesocotirea drepturilor naționalităților conlocuitoare de către guvernul maghiar.

La 12 aprilie 1874, Iulian Grozesu scoate la Timișoara cea dintâi gazetă românească cu caracter permanent, umoristică „Priculici.” La 17 martie 1880, Iulian Grozesu împreună cu socrul său, Meletie Drăghici, un om cu autoritate în regiunea sa, scoate un ziar politic(cu apariție de aproape două decenii) cu titlul „Luminătorul.” În ian. 1894, ziarul este reorganizat și transformat în ziarul „Dreptatea,” având ca redactor pe dr. C. D. Diaconovich și dr. Valeriu Braniște.

În anul 1886-1887, Pavel Rotariu a scos și revista „Advocatul Poporal,” ca supliment la „Luminătorul.”

Ziarul „Dreptatea” a apărut până în anul 1898.

În anul 1880 apare și la Lugoj o gazetă „Desceptarea,” redactată de Iosif Tempea, ca fiind un ziar beletristic, științific, umoristic.

Fondatorii presei de politică național-românească au fost Meletie Drăghici și Pavel Rotariu și această presă a stat totdeauna în serviciul partidului Național Român.

În Banat a existat și o presă românească independentă cu un program mai moderat, cum a fost ziarul „Viitorul,” care apărea la Budapesta în anii 1883-1885, având ca redactor pe dr. Diaconovich și Zamfir Rozescu.

Ziarul „Semănătorul” a fost unul din cele mai importante ziare din Timișoara, în perioada 1880-1894. El avea ca program: ușurarea sarcinilor publice și înlesnirea progresului comun, legile să inspire și să propage adevăratul patriotism, autonomia comitatelor, autonomia bisericilor și instrucțiunea națională confesională, cercetarea piedicilor dezvoltării și progresului. Foaia, ziarul, să fie condus pe principii democratice, moderate, treptat aplicabile, a atrage, a apropia și consolida spiritele. „Luminătorul” a apărut cu un program foarte complex, practic promova politica Partidului Național Român, organizat pe baze solide.

În jurul ziarului s-au grupat aproape toți intelectualii bănățeni, iar coloanele editorialului erau ocupate de fruntașii vieții publice. În aprilie 1885, apare la Timișoara o nouă gazetă românească intitulată „Timișiana,” dar aceasta nu era o gazetă politică, ci o revistă săptămânală ilustrată de economie și literatură română, editor și redactor responsabil, fiind Teodor V. Păcățeanu. Prețul unui număr era de 10 crețari, iar abonamentul era de 4 florini pe an în Austro-Ungaria, iar pentru străinătate 14 franci.

La 3 ian. 1886, apare la Timișoara „Gazeta Poporului,” o revistă săptămânală ilustrată, de economie și literatură română. La început a redactat-o tot Teodor Păcățeanu, însă la 13 apr. 888 proprietatea a trecut asupra lui Nicolae Coșeriu, astfel că publicația rezistă până în 1892. De menționat faptul că la conducerea gazetei a apărut în 1891 George Ardelean, respectând programul.

Un alt ziar de care s-a vorbit, care a avut o însemnătate majoră în publicistica bănățeană a fost „Dreptatea.” Acest ziar s-a născut din necesitatea ce o simțeau românii bănățeni ca urmare a antagonismului ascuțit între regimul maghiar și poporul român, mai ales în urma faimosului Memorandum. Intelectualii bănățeni în frunte cu Alexandru Mocioni au găsit de cuviință a pune bazele unui ziar românesc cotidian. Ei au considerat că ziarul „Luminătorul” nu mai putea corespunde nevoilor de apărare în lupta aprigă ce s-a ivit pe terenul politicii noastre naționale. Programul ziarului „Dreptatea,” era de fapt programul Partidului Național de la 1881, iar deviza lui era „solidaritate națională.”

Ca o reacție contrar tendinței prea naționaliste a ziarului „Dreptatea,” apare la Timișoara(după procesul lui V. Braniște), o nouă gazetă românească „Controla,” redactat de Ioan V. Barclan. Redactorul vrea să repare greșelile ziarului „Dreptatea,”(după unii). De fapt, s-a pledat pentru buna înțelegere între neamul nostru și poporul maghiar. Primul nr. apare la 13 aprilie 1895, continuând să apară joia și duminica. În anul 1897 „Controla” este redactată de preotul David Vonica din Giroc.

Timișoara devenise la sfârșitul sec. al XIX-lea un centru industrial de mare importanță, să aibă un număr mare de muncitori proveniți de la țară, furnizând brațe de muncă pentru industrie. Ei au reușit să se afirme ca o forță, organizându-se în acest scop.

Astfel, apare la Timișoara cea dintâi gazetă socialistă scrisă „Votul poporului.” (1903). Ziarul a fost redactat de Al. Voichescu și Petru Ponia. După încetarea apariției ziarului, pantofarul Petru Ponia s-a întovărașit cu tipograful Ioan Rodina și cu secretarul P.S.D. Ioan Pescaru și au fondat o

nouă gazetă „Muncitorul Român,” care a început să apară în 1905, până în 1907. „Muncitorul Român” pleda pentru același program socialist, ca și „Votul Poporului.” Pe la sfârșitul apariției sale „Muncitorul Român” avea și un supliment umoristic, săptămânal „Soacra,” care era redactat de proprietarii ziarului principal, și în mare parte, în dialect bănățean.

Necesitatea unei gazete românești era din nou acută, mai ales în anul 1907, când conștiința era rădăcită în masa poporului român, cultivată de propaganda socialistă a ziarelor „Votul Poporului” și „Muncitorul Român.” Dascălul Emeric Andreescu, care editase la Beregsău, în anul 1890 ziarul „Junimea” și în anul 1891-1892 ziarul „Săteanul,” care în anul 1907, fiind pensionat și trăind la oraș era convins și pătruns de ideea redactării unui ziar la Timișoara, el voia să combată politica guvernamentală susținută de ziarul „Controla,” cât și propaganda socialistă dusă de ziarele muncitorești. Se împrietenește cu un tânăr plin de entuziasm, Nicolae Mitru, cu care pune bazele ziarului „Dreptatea Poporului,” și „Lumina Poporului,” făcând un apel la românii din jurul Timișoarei. Primul nr. a apărut la 16 oct. 1904. Programul: „ca să lucreze pentru binele iubitelui nostru popor, să apere interesele lui, să-i spună totdeauna numai adevărul, să-i apere dreptul ce îl garantează legile țării noastre, să-i lumineze calea pe care are s-o urmeze...” Pentru subzistența ziarului, N. Mitru umbla prin sate și aduna abonamente, reușind să înscrie 1 000 de abonați. Ziarul „Dreptatea Poporului” a apărut până în luna apr. 1906, când Nicolae Mitru a fost internat pentru articolele prea naționaliste apărute în gazeta sa. În această situație, a schimbat titlul gazetei în „Plugarul Român,” menținând același program, dar cu caracter mai mult economic, cultural și social. „Plugarul Român” este astăzi cea mai veche gazetă românească din Timișoara și apare tot a doua duminică, în format mic, înscriind pe frontul ei „Anul XXIX.” A fost singura gazetă românească apărută fără întrerupere timp de aproape 3 decenii la Timișoara. În epoca de dinainte de război, în jurul ziarului s-au adunat mulți intelectuali care au colaborat la această gazetă. Printre colaboratori era și Dr. Aurel Cosma, care scria multe articole sub pseudonimul „prietenul poporului,” cât și scriitoarea Emilia Lungu- Puhalló, fiica dascălului Traian Lungu din Timișoara, care publica poezii, lucrări literare, nuvele și povestiri originale. Ziarul avea și un supliment umoristic cu titlul „Baba Satului,” care apărea de 2 ori pe lună.

În anul 1910 apare la Timișoara „Revista Preoților,” redactată de părintele David Vonica din Giroc, care a apărut până în 1915 și avea un bogat material bisericesc și teologic.

Începând cu data de 19 iunie 1910, s-a editat ziarul „Zorile,” de către Avram Indreica. Ziarul era o foaie economică, culturală și socială și apărea în fiecare duminică în câte 8 pagini. În Programul ziarului se spunea: „vom munci ca să luminăm pe iubitul nostru popor, vom lupta apărând adevăratele lui interese, de existență, vom evita personalitățile și ne vom feri de obiceiul războiului dintre noi, vom asculta cu drag plânsurile poporului: noi nu vindem nici mărire nici câștig, nu ne luăm titlul de vindecători, că și noi sângerăm ca și neamul întreg.”

ZIARELE DIN LUGOJ

Lugojul totdeauna a fost un centru românesc mult mai puternic decât Timișoara, și cu toate acestea, presa românească nu a putut prinde rădăcini în acest oraș decât în 1901, când dr. Valeriu Braniște înființează ziarul „Drapelul.” În Lugoj apăreau mai multe ziare străine, iar românii s-au ocupat să scoată un ziar românesc.

Cea dintâi gazetă românească pe care a văzut-o Lugojul a fost foaia părintelui Iosif Tempea, care nu era un ziar politic, ci o gazetă beletristică științifică, economică și umoristică „Desceptarea,” primul nr. apărând la 25 dec 1879 și a continuat să apară până în 7 apr. 1881.

Ziarul „Drapelul” a luat naștere în urma inițiativei fruntașului av. bănățean, George Dobrin și cu sprijinul moral și material al fruntașului naționalist, Petru Țepeneag, fost av. la Vârșeț și Ion M. Roșu, fost av. la Biserica Albă. La 14 ian. 1901 apare cel dintâi nr. al ziarului, purtând subtitlul de „organ național-politic,” și având ca program lupta pentru izbândă programului P.N.R. și apărarea tuturor intereselor românești ale Banatului. Proprietar și editor era dr. V. Braniște, iar redactor șef

responsabil, dr. Corneliu Jurca.

„Drapelul” a apărut regulat până în anul 1920 (aproape două decenii). Valeriu Braniște a reușit să facă din gazeta sa, pe care o iubea ca pe copilul său de suflet, o adevărată tribună de afirmare și manifestare românească, de la care își rosteau crezul lor național aproape toți intelectualii români din Banat. Ca stil și concepție, ca material redacțional „Drapelul” era o gazetă scrisă mai mult pentru intelectuali, decât pentru popor. Ziarul avea și un supliment literar intitulat „Drapelul Literar.” (1904) Deoarece, ziarul „Drapelul” era un organ de catedră scris pentru intelectuali, iar la insistențele prietenului său, Coriolan Brediceanu s-a hotărât să scoată o gazetă pentru popor, botezând-o „Banatul,” și a editat-o ca pe un supliment pentru popor al ziarului „Drapelul.” Proprietar și redactor al „Banatului” era Dr. Valeriu Braniște.

Lugojul era un vechi centru de meseriași, unde deja de la începutul sec. al XIX-lea meșteșugarii duceau o viață independentă și se manifestau ca o forță de solidaritate nu numai profesională, dar și națională. Ei aveau organizațiile lor încheiate, aveau corul lor, reuniunile, petrecerile și festivitățile lor. La sfârșitul anului 1905 meseriașii Lugojului s-au constătit să scoată o gazetă pentru apărarea intereselor lor profesionale și de breaslă.

Astfel, a apărut „Meseriașul,” care era cea dintâi gazetă de acest gen în Banat. Pentru fondarea ziarului, meseriașii au încredințat un comitet de inițiativă compus din: Nicolae Jugănar, tipograf, Al. Suba, coloritor, Constantin Petrovici, cojocar, C. Liuba, învățător, Aurel I. Iorga, cojocar, Iulius Tuculia, argășitor, Ștefan Dragomir, neguțător, Nicolae Bălu, olar, Ioan Frenț, călțunar și Anton Jiffi, maistru de odoare bisericești.

„Meseriașul” a văzut lumina tiparului la 14 ian. 1906. Gazeta purta subtitlul de „foaie industrială și comercială” și apărea de 2 ori pe lună.

În Lugoj au mai apărut până la terminarea războiului mondial, încă 2 periodice:

1. „Educatorul” - o revistă pedagogică lunară editată de „Reuniunea învățătorilor din eparhia Caransebeșului,” pentru educația poporului. A apărut în anul 1919 la Oravița, sub îngrijirea unui comitet redacțional, având ca director și redactor pe Petru Bizeria. În 1914 redacția se mută la Lugoj. În această locație conducerea revistei îi revine lui Petru Bendu de la Reșița (director și redactor responsabil).

2. „Foaia oficială a Diecezei Lugojului” a fost organul oficial al eparhiei greco-catolice a Lugojului, care a început să apară la 1 ian. 1914, de 2 ori pe lună. Ea a apărut în continuare sub titlul „Sinodul Românesc,” fiind redactată de canonicul Muntean.

ZIARELE DIN ORAVIȚA

În sânul românilor din Oravița apăruse în a doua jumătate a sec. al XIX-lea două curente de gândire și manifestare românească. Deosebirea dintre acestea era mai mult de ordin tradițional. Reprezentanții primului curent aveau în frunte pe Simeon Manguica și Ion Nedelcu. Cel de-al doilea era reprezentat de Al. Bojincă și George Jianu. Concluzia a fost că la inițiativa acestor personalități s-a născut ziarul „Progresul.” Aceste curente au fost continuate de av. bănățean Ion Trăilă, dr. Petru Comeanu, dr. Ion Gropșianu, dr. Liviu Cigăreanu. Din cel de-al doilea curent s-a născut „Foaia Oraviței.”

Ziarul „Progresul” a fost cea dintâi gazetă românească din Oravița, fondat la 4 sept. 1907 de învățătorul George Jianu și apare săptămânal până în vara anului 1916. Era o gazetă cu program național, cultural, apolitic. Într-o anumită perioadă existau hărțuiri confesionale între ortodocși și uniți. Colaboratorii ziarului „Progresul,” printre care: dr. Ilie Gropșianu, dr. Ludovic Meheș-Stupariu (ginerelul lui Simeon Manguica), Ion Epure, notar comunal, Ilie Bogdan, au susținut înființarea județului Caraș și a tribunalului Oravița.

„Foaia Oraviței” a fost fondată de un grup de intelectuali bănățeni în frunte cu scriitorul și avocatul Ilie Trăilă, cu dr. Petru Comeanu, dr. Mihai Gropșianu și învățătorul Gheorghe Lipovan, iar conducerea a fost asigurată de un comitet, din care făceau parte: dr. Ilie Gropșianu, dr. Nicolae Hubian, dr. Petru Stoina și Romul S. Molin, iar redactor responsabil era dr. Nicolae Hubian. Era o gazetă socială, culturală, economică.

(continuare în numărul viitor)

Ștefan TAT
UZPR Timișoara

Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja

(continuare din numărul trecut)

Doja a cerut să fie judecat de către un tribunal legal la Buda, dar Zápolya a constituit tribunalul militar de campanie care a întocmit actul de acuzare conform legilor în vigoare, fiind învinuit pentru toate faptele curuților de la nesupunere, jaf, devastări, incendieri, violuri până la crunta crimă de tragere în țeapă a înalților prelați și a nobililor și ca urmare condamnat la moarte cu executarea sentinței la 20 iulie 1514. Ortacii lui luați prizonieri au fost chinuiți, însetați și înfomețați în perioada celor cinci zile de detenție, astfel ca în ziua execuției au mai rămas în viață doar fratele lui și opt căpetenii;

Imagini din publicațiile timpului cu execuția lui Gheorghe Doja (încoronarea și presupusa coroană)

La 20 iulie 1514 eșafodul execuției a fost ridicat la sud de cetate, probabil în zona dintre Catedrala Mitropolitană și Filarmonica Banatului, dar reținut în legendele vremii și în memoria colectivă ca fiind în zona pieței Sf. Maria. Pe un tron făurit de ei din fier de plug l-au înălțat pe Gheorghe Doja și țiganii angajați cu executarea suplicului și supraveghetea de șapte cavaleri, în prezența voievodului, a cavaleriei sale, a fraților călugări și a populației silite să asiste, sub privirile lui și a celorlalți prizonieri rămași în viață în lațuri lângă tron, a fost decapitat fratele său Grigore. Continuându-și treaba țiganii se chinuiau să aprindă și să mențină focul din lemne umede ca să încingă până la roșu „tronul”, „coroana” (se presupune că a fost un coș în care se ardeau lemne sau cărbuni pentru iluminat străzile în acele vremuri) și „sceptrul” (un drug de fier) cu care l-au încoronat pe „regele curuților”, făcând un nor de fum care a învăluit toată asistența. În acest timp prizonierii, însetați și înfomețați, erau îndemnați să bea din sângele lui și să muște din carnea lui cu promisiunea de a fi eliberați. Se spune în unele surse că doar 2-3 dintre ei au acceptat și au fost eliberați, ceilalți au preferat să moară fiind trași în țeapă. Gheorghe Doja cam după o oră de chin fiind încă în viață, l-au dezbrăcat complet și de pantaloni, și l-au ucis prin tragere pe roată începând de la picioare;

În timp ce Gheorghe Doja suferea în chinuri groaznice, fără să scoată un cuvânt sau vaiet, în norul de fum și aburii cărnii arse, călugării și populația cântând imnuri religioase pentru a-i ușura chinul, ar fi văzut în văzduh deasupra locului martiriului chipul blând al Sfintei Fecioare Maria. Ei au îngenunchiat și s-au rugat la acest miracol.

În realitate este posibil să fi văzut icoana Sf. Maria care era aplicată pe steagurile cavaleriei voievodului Transilvaniei. Considerând o minune populația a pus în acel loc o icoană a Sf. Maria, într-o cutie de sticlă așezată pe un stâlp și păstrată de-a lungul timpului, chiar și în perioada ocupației turcești, la care veneau în pelerinaj călugării, misionarii și populația. După eliberarea de sub dominația otomană, în anul 1716, la această icoană făcătoare de minuni călugării ieziți continuau să aducă în procesiune credincioșii din parohii. În anul 1837 icoana Sf. Maria a fost deteriorată, fapt care a determinat comunitatea bisericească s-o înlocuiască cu o statuie din lemn, reprezentând-o pe Fecioara Maria. În anul 1865 această icoană – statuie, a fost înlocuită cu o statuie din piatră de Bavaria, schimbată în anul 1877 cu o nouă statuie adusă de la institutul Mayer - München, pe cheltuiala călugărilor catolice din cartierul Cetate, iar în anul 1906 este construit monumentul actual, Capela Sfânta Maria;

După moarte corpul lui Gheorghe Doja a fost mutilat, i s-a tăiat capul și înfipt în țeapă a fost dus la Szeged, trupul împărțit în patru și fiecare parte trasă în țeapă a fost expusă la porțile orașelor Buda, Pesta, Alba Iulia și Cluj.

În Timișoara Gheorghe Doja are un monument, opera sculptorului Andrei Szobotka, cu statuia din bronz amplasată în anul 1977 în centrul scuarului din Piața Plevna6 din Elisabetinul timișorean. Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja a avut urmări imediate prin înăsprirea condițiilor de viață ale iobagilor și țăranilor, au fost mai aspru legați de glie și li s-au mărit birurile, iar în anul 1517 a apărut Tripartitum-ul lui Werbőczy Ștefan, denumirea prescurtată a lucrării „Tripartitum opus iuris consuetudinarii inclyti Regni Hungariae” sau „Cartea tripartită a dreptului cutumiar al Regatului Ungariei”, care este o culegere, redactată sistematizată a regulilor juridice și a legilor cutumiare ale Ungariei, în trei părți: Dreptul nobiliar, Dreptul juridic nobiliar și Legea iobagilor, plebeii orășenești și țăranimii. Toate acestea coroborate au dus la neprezentarea în cea mare parte a plebeilor la oastea cea mare și lipsa vigoriei în luptă a acestora, contribuind în mare măsură la înfrângerea suferită de unguri la Mohács în lupta cu otomanii în anul 1526 și transformarea Regatului Ungariei în pașalâc.

NOTE:

1. Márki Sándor „Dósa György”, Ed. Asociației istoricilor maghiari (A Magyar történelmi társulat kiadása), Budapesta, 1913;
2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Doja;
3. https://hu.wikipedia.org/wiki/D%C3%B3sa_Gy%C3%B6rgy;
4. Pascu Ștefan acad. coordonator „Istoria Militară a poporului român”, Comisia Militară de istorie militară, Centrul de studii și cercetări de istorie și teorie militară, vol. II, Ed. Militară, București, 1986;
5. Tat Ștefan „Monumente de artă timișorene. Statui - Busturi - Obeliscuri, Plăci comemorative, memoriale și omagiale”, vol. I, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2013;
6. Direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național a județului Timiș „Județul Timiș. Monumente de For Public”, Ed. Graphite, 2010;
7. Ciobanu Tiberiu „Gheorghe Doja și Timișoara”, din suplimentele „Paralela 45” a cotidianului „Renașterea bănățeană”, nr. 8840, 8864 și 8890 din 2019, Timișoara.

Trei mari prieteni

Maria ISTOV

Dacă printre monumentele columne de marmură strălucitoare care împodobesc și consolidează edificiul literaturii române, numărăm astăzi și pe cele constituite din operele lui Ioan Slavici și Ion Creangă, aceasta se datorește, într-o măsură hotărâtoare, lui Mihai Eminescu.

Afirmarea literară a celor doi prestigioși reprezentanți ai creației naționale a fost indisolubil legată de marea prietenie cu Luceafărul poeziei românești.

Această admirabilă și pilduitoare prietenie a marcat momente sublime în evoluția fenomenului literar românesc din secolul al XIX-lea, impunând mai ales prin faptul că, atât în literatura noastră cât și în cea universală, n-au existat prea multe prietenii de asemenea natură.

Marea prietenie dintre Mihai Eminescu, Ioan Slavici și Ion Creangă s-a bazat pe desăvârșita lor comuniune sufletească și spirituală, mai trainică decât bronzul, rodind neperisabile comori de gândire și simțire, cu profunde și prelungi reverberații în conștiința literară românească, în sensibilitatea atâtor și atâtor generații de cititori.

A fost o prietenie în care s-au contopit armonios, organic, atât afinitățile sufletești, umane, cât și cele spiritual, în care au coincis și s-au identificat plener aspirațiile lor spre frumos, adevăr și dreptate. O prietenie aureolată de cele mai curate și înălțătoare strădanii pentru binele neamului românesc, pentru un nou și echitabil echilibru social, toți trei fiind însuflețiți de o fierbinte dragoste pentru țărâtime, imensa masă a poporului nostru de atunci. Farmecul și noblețea prieteniei lui Eminescu cu Slavici, pe de o parte, și cu Creangă, pe de altă parte, și a tuturor celor trei laolaltă s-au sublimat în dăruirea necondiționată a unuia față de celălalt, s-au zidit pe temelia de granit a unei sincerități totale, au înfruntat vicisitudinile și dramele existențiale prin puritatea respectului reciproc.

E drept, cei trei mari prieteni s-au deosebit între ei prin anumite particularități ale structurii lor temperamentale, prin modul propriu al trăirilor interioare și al exteriorizării lor, prin nivelul de cultură al fiecăruia, prin unele aspecte ale vieții intime, însă aceste deosebiri n-au împietat cu nimic asupra unității lor de simțire, de gândire și de idealuri, n-au provocat nici o fisură în relațiile lor. Uniți permanent printr-o indestructibilă încredere în loialitatea unuia față de celălalt, neumbrită de nici un interes îngust, infinit depărtată de orice orgoliu personal, de orice resentiment de invidie ascunsă, Eminescu și marii săi prieteni au trait bucuria unei înțelegeri depline, s-au confesat cu inima deschisă, s-au ajutat în numele unor înălțătoare năzuinți de afirmare în sfera literaturii naționale, având suprema satisfacție de a se vedea, rând pe rând și toți împreună, încununați de izbânda trudei și talentului lor.

Eminescu a fost factorul primordial, esential, care i-a determinat pe Slavici și Creangă să scrie, să pășească plini de curaj în câmpul creației literare, îndrumându-i cu afecțiune, cu luciditate, sprijinindu-le și înlesnindu-le primele succese, stabilindu-le fructuoase relații cu personalitățile și focarele de cultură ale vremii.

Toți trei au devenit scriitori cu efigii distincte, fiecare cu pecetea inconfundabilă a originalității sale, dar, în același timp, au fost și oameni cătoră nimic din ceea ce e omenește nu le-a fost strain. Traectoria destinului lor uman a fost sinuoasă, luminată de frumusețea împlinirii, dar sfârtecă și de momente grele, dureroase, iar în toate aceste momente, fiind alături sau depărtați în spațiu, și-au păstrat nealterată caldă lor prietenie, s-au zbuțuit, au suferit și s-au îndurerat împreună, străduindu-se fiecare să-l aline pe celălalt, să-l îngrijească, să-i vie în ajutor.

Ca oameni și ca scriitori, Mihai Eminescu, Ioan Slavici și Ion Creangă au întrupat sentimentul prieteniei în ipostazele și manifestările lui fundamentale, așa cum a fost gândit, proclamat și elogiât din antichitate până în contemporaneitate.

= = =

COLUMNEL PAINII

Dănuț DIACONESCU

Făuritori de datini, țărâni,
Voievozii columnelor de pâine,
Au arat cu frunțile lor anii,
Și tot pământul de azi și de mâine.

E drumul lor golgotă și ritual,
Curgând prin evuri de alai creștin,
Le cântă vântul doine din caval,
Și colb de aștri le așterne lin.

Au sângerat în vremuri de pripas,
Când pâinea nu a mai ajuns la masă,
Iar horele s-au rupt și n-a rămas,
Niciun fecior la marve ori la coasă.

Îi căutam zadarnic prin vecini,
Cum nimeni nu răspunde prin ogradă,
Țărâni au plecat pe la străini
Și cumpana fântânii stă să cadă.

S-au risipit prin locuri fără nume
Și fără să privească înapoi,
Iar lumea lor rămas-a fără lume,
Și parcă suntem și nu suntem noi.

Icoane de bătrâni pe la ferestre,
Privesc în gol prin gardul răvășit,
Păianjeni dorm în lăzile de zestre
Și clopotul din turlă-a amuțit.

Tot mai puțini avem ceva de zis
Când plânge miorița peste mări,
Iar călușarii-s chelneri în Paris,
Nu mai colindă nimeni cu urări.

Strică-i rânduiala seculară,
Când brazda nu mai știe să rodească
Și neamul de plugari născut la țară
Spre altă zare stă să pribegească.

Lumina reînvierii mai e vie,
Să ne-nchinăm la ea ca într-un hram,
Cu secera carpată în câmpie,
Și cuibul pâinii - pumnul de țaran!

Despre persoanele non-binare

Conf. univ. dr. Nicolae GRIGORIE LĂCRIȚA

După „Concursul Muzical Eurovision 2024”, câștigat de Nemo Mettler, cunoscut sub numele de Nemo, despre care s-a precizat că

este persoană non-binară, foarte multă lume (printre care și eu), care nu știe ce este o persoană non-binară, își pune această întrebare, căutând un răspuns.

Un răspuns lămuritor la întrebarea „ce este o persoană non-binară?” este greu de dat din cauză că nici pe Internet nu se găsesc informații în acest sens.

Totuși, consider că se impune prezentarea fie și a acelor elemente (puține și de ordin general) care pot conduce la o minimă înțelegere despre ceea ce este o persoană non-binară.

Noțiunea de binar are următoarele sensuri:

- 1) compus numai din două unități, din două elemente;
- 2) care se divide numai în câte două elemente;
- 3) în sistemul (de numerație) binar, folosit de calculatoare, există doar două cifre posibile, 0 și 1;
- 4) la oameni, care se compune numai din bărbat și din femeie, din masculinitate de din feminitate.

Noțiunea de persoane non-binare are sensul, destul de general, de ambiguu și de controversat, de persoane:

1. Care nu sunt nici de gen feminin, nici de gen masculin.
2. Care sunt în afara categoriilor de bărbat și de femeie.
3. Care își definesc genul în afara a ceea ce se consideră a fi normal de mii de ani în viața creștină, ca bărbat și ca femeie.

Ca urmare, din cauza neclarităților cu privire la acestea, se pun următoarele întrebări:

1. Dacă acestea au organe sexuale sau nu.
2. Dacă au organe sexuale, acestea le generează anumite sentimente, anumite trăiri, iar dacă da, față de cine: de bărbați, de femei, de alte persoane non-binare, de persoanele LGBT ?
3. Dacă nu au organe sexuale, au sentimente de dragoste, de iubire, ce trăiri au?
4. Acestea pot procrea, iar dacă da, cum, în ce condiții, cu cine ?
5. Pot avea familie ? cu cine ? în ce condiții ?
6. Pot avea copii ? cu cine ? în ce condiții ? Dacă da, cum i se va adresa copilul unui asemenea „părinte”, care nu este nici femeie (mamă) și nici bărbat (tată) ?
7. Prin lege trebuie reglementate și aspectele privind starea civilă a acestora, în certificatul de naștere și, în special, în cartea de identitate, pașaport, certificat de căsătorie etc.

În condițiile în care (a) numărul persoanelor LGBT crește mult și rapid și (b) tot mai multe dintre acestea ajung „să reprezinte societatea”, prin alegeri sau prin numiri (până la a o domina, nu peste mult timp), clarificarea acestor probleme se impune ca fiind strict necesară.

Pe zi ce trece, cu toții observăm că lumea devine tot mai populată, reprezentată, condusă etc. de asemenea persoane, față de care tot mai mulți își pun întrebarea firească: s-ar putea oare ajunge ca acestea să fie „viitorul omenirii”!? .

La o discuție cu un om simplu de la țară, de peste 90 de ani, care

toată viața a trăit cu credință în Dumnezeu, după ce i-am spus acesta, după ce și-a pus mâinile în cap și s-a tot gândit și s-a tot gândit frecându-și mereu mâinile pe cap, mi-a zis: „ceea ce nu este așa cum a făcut Dumnezeu omenirea, adică numai bărbat și femeie, atunci aceste creaturi, care nu sunt nici bărbat nici femeie, care sunt și bărbat și femeie, despre care nici nu se mai știe ce sunt, toate acestea sunt de-ale lui Satan, cu care vrea să cucerească lumea.” După aceea a adăugat: „văd la televizor că se spune că aproape 80% dintre europeni se consideră creștini. Cum creștinii nu pot face asemenea alegeri, ceva este în neregulă cu cei care conduc această lume, cu care, cred eu, Satana ajunge să stăpânească tot mai mult întreaga omenire.”

„Satana ajunge să stăpânească omul, apoi îl face agent al său, al răului comunitar și al răului politic. Omul satanizat este un pericol social, cultural, politic și spiritual. Satanizarea colectivă și organizată politic este un monument de răutate, ce se aseamănă sfatului satanic din iad, oștirilor demonilor și ordinii demonice din iad.” (Ioan Ianolide, 1919 – 1986)

Am menționat și aceste aspecte pentru că e bine să știm și ce gândesc bunii creștini, care reprezintă marea majoritate a populației din țara noastră, din Europa, din S.U.A. și din multe alte zone ale lumii, care doresc să trăiască în sfințenie.

În anul 2024 au apărut „un alt fel de persoane non-binare”, în special din rândul elevilor (deocamdată) care se identifică cu un animal și care se comportă ca niște pisici, câini, vulpi, papagali ori păsări, inclusiv prin a-și pune urechi sau cozi de-ale acestora și care refuză să mai comunice firesc la ore (spre exemplu, ei vin costumați în animale și urcă scările în patru labe).

Dintre zecile de site-uri pe această temă, vezi, spre exemplu: <https://observatornews.ro/educatie/elevi-care-se-identifica-drept-animale-si-vin-imbracati-ca-vulpi-si-papagali-la-liceele-din-romania-urca-in-patru-labe-scarile-576343.html> ; https://www.romaniatv.net/elevii-care-se-identifica-drept-animale-iau-cu-asalt-romania-ingrijorarea-profesorilor-este-la-cote-maxime-incepu-era-sa-se-alerge-in-patru-labe-se-tavaleau-pe-iarba-unul-ii-dre-sa_8296393.html.

Ceea ce părea mai mult o curiozitate pentru oamenii obișnuiți, câștigă teren tot mai mult de la un an la altul.

Cei mai mulți adolescenți spun că aparțin comunității „furry” și devin „fursona”, adică se comportă și se îmbracă asemănător necuvântătoarelor preferate.

Alții se identifică drept „therieni”, adică persoane care se identifică cu o ființă non-umană.

În condițiile în care nu reușim să câștigăm și noi „Concursul Muzical Eurovision” cu ceea ce este normal și creștinește, sunt voci care susțin:

- 1) că avem șanse foarte mari de succes dacă vom participa cu „ceva inedit”, cu un reprezentant care aparține comunității „furry”, devenit „fursona” și
- 2) astfel vom reuși să fim și noi apreciați ca făcând parte din „civilizația occidentală”, ca având „o țară ca afară”, „valori euroatlantice”, „educație occidentală”, „valori europene”.

„OAMENI DE SEAMĂ AI BANATULUI”

Ediția a XXIX-a

Maria ROGOBETE, UZPR Timișoara

Sâmbătă, 20 aprilie, 2024, ora 11, la Uzdin, Serbia în incinta clădirii „Centrul Pastoral” a avut loc Simpozionul Internațional „OAMENI DE SEAMĂ AI BANATULUI”, ediția a XXIX-a, Societatea Literar- Artistică „Tibiscus” din Uzdin –Voivodina-Serbia, președinte Vasile Barbu.

Felicitări pentru organizatori! Felicitări pentru toți cei care au participat la acest eveniment de suflet!

**Cultura provine de la cuvântul latin colere, se traduce prin „a cultiva/„a onora”, această activitate umană este esențială pentru toți oamenii, ea reprezintă identitatea orașelor, regiunilor în care trăim, reprezintă cheia tuturor posibilităților unui loc de a se dezvolta în toate domeniile, cultura este vitală pentru toate țările, patrimoniul cultural este un element- cheie al imaginii localității în care trăim.*

*Cultura constituie cea mai populară temă, este foarte important să susținem și să întărim „Vocile” celor care iubesc cu adevărat cultura și care realizează din suflet și iubire lucruri importante pentru societate, să-i sprijinim pe toți oamenii care își dedică viața convingerilor transmise viitoarelor generații, este nevoie de cultivarea tuturor valorilor.**

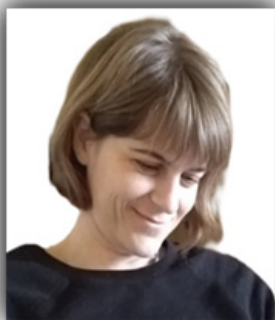

Și ce oameni nemaipomeniți, cu suflet mare și inima curată sunt frații noștri din Uzdin! Respect și considerație, dragi prieteni români!

** La intrarea în țară, o doamnă foarte drăguță de la vamă ne-a întrebat de unde venim, i-am răspuns că venim de la un simpozion organizat de domnul Vasile Barbu la Uzdin, cu zâmbetul pe buze și fericită ne-a felicitat pentru aceste lucruri nemaipomenite, i se citea pe față bucuria. I-am mulțumit!*

Laura MUNTOIU

Cinstire eternă veteranilor

Un moment de cinstire oficială a veteranilor de război este ziua de 29 aprilie. Dacă ne luăm după interpretarea juridică a acestei noțiuni, vom regăsi în Legea 44/1994, următoarele:

Art. 1 - „Au calitatea de veteran de război persoanele care au participat la primul sau al doilea război mondial în armata română și s-au aflat într-una din următoarele situații:

- a) au luptat în unități militare - subunități, mari unități sau comandamente - la diferite eşaloane ori au făcut parte din formațiunile logistice, astfel cum sunt prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- b) au acționat în unitățile speciale din zona interioară la dezamorsarea proiectilelor, precum și la curățarea teritoriului de mine până la 31 decembrie 1946;
- c) au fost comandanți militari sau comandanți ai găzilor militare ori membri în comisiile militare de control și recepție în întreprinderi furnizoare de material de război, prevăzute în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- d) au luptat pe teritoriul național vremelnice ocupat de inamic, împotriva acestuia, în unități ori formațiuni constituite, recunoscute ca atare de Marele Stat Major;
- e) au făcut parte din justiția militară, poliția militară, jandarmerie, din unități de pompieri militari și companii de poliție din cadrul Ministerului de Interne, care au acționat în zona de operațiuni ori s-au aflat în unități sau formațiuni constituite și au acționat în timpul războiului, în perioadele arătate în Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- f) au devenit invalizi de război;
- g) au fost prizonieri de război.

Art. 2. - Sunt considerați, de asemenea, veterani de război:

- a) cetățenii români din orice teritoriu care s-au înrolat voluntar și au luptat în rândurile armatelor Națiunilor Unite;
- b) locuitorii din provinciile românești, vremelnice ocupate în perioada 1940-1945, care au fost încorporați sau mobilizați în mod obligatoriu și au luptat în armatele altor state, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România;
- c) persoanele de naționalitate germană care au fost încadrate obligatoriu în unități ale armatei germane, în cazul în care și-au păstrat sau redobândit cetățenia română și domiciliul în România.

Dar, să încercăm să ieșim din acest spectru rigid și să dăm o valoare cât mai aproape de adevăr a importanței și cinstirii veteranilor.

Noțiunea de veteran o găsim consemnată pentru prima dată în Regulamentul Organic, o adevărată constituție, din Muntenia anului 1831, 01 iulie iar ulterior în Moldova la 1 ianuarie 1832. Dar oficializarea cât și recunoașterea calității de veteran de război s-a făcut prin Decretul Regal al lui Carol I, la 29 aprilie 1902.

Pe plan internațional Convenția de la Geneva din 1870 a statelor europene face referire la ostașii ce au fost sub arme la data de 29 aprilie 1877.

Așadar, acest Decret Regal se constituie în primul act normativ al veteranilor de război din România. Prin acest act normativ, se consemna totodată și asumarea obligativității Statutului Român față de acești eroi ai neamului, de a le „asigura liniștea și ocupația pentru tot restul vieții, punându-le la dispoziție cele necesare în acest scop”.

Dar din păcate, toate aceste obligații au rămas pe hârtie. Ce mare asemănare cu realitatea zilelor noastre! Desigur, cei ce participaseră la acest război au înaintat numeroase petiții, memorii, etc. în revendicarea beneficiilor prevăzute de actul normativ. Dar toate au rămas fără răspuns.

Primele asociații de veterani de război apar după Constituția de la 1923. La 4 iunie 1946 s-a semnat un Decret - Lege, Nr. 440, ce acorda calitatea de veteran de război foștilor combatanți din războaiele din 1913, 1916 – 1919, 1941 – 1945. În acest decret apar și primele condiții ce trebuiau îndeplinite pentru a se beneficia de această calitate și drepturi corelative: vârsta de 60 ani, participarea lor să fi fost doar ca mobilizați în armată pentru a participa la conflictele militare, eventual să fi fost răniți în luptă, pe perioada mobilizării, să nu fie în activitate, să nu fi fost condamnați pentru infracțiuni grave prevăzute de Codul Justiției Militare.

Trebuie să consemnăm cu tristețe faptul că după terminarea celui de al doilea război mondial, majoritatea bravilor luptători au sfârșit în temnițele comuniste, în mod special cei care au participat la conflictele din Est, având parte de multe prigoniri și suferințe, finalul pentru mulți, fiind trecerea în neființă în condiții de profundă degradare umană.

La 23 octombrie 1963 a apărut o Hotărâre a Consiliului de Miniștri care a permis constituirea unui Consiliu al Veteranilor din Războiul Antifascist. Dar cu multe restricții: din acest organism nu aveau voie să facă parte foștii participanți la Campania din Est, 22 iunie 1941 – 23 august 1944. Ulterior în 1980, această structură devine Comitetul Foștilor Luptători și Veterani de Război împotriva fascismului, unde au fost incluși și luptătorii antifasciști sau altfel spus, ilegaliștii comuniști.

După Revoluția din decembrie 1989, vechea structură, discriminatorie, anacronică și mult ineficientă s-a desființat, constituindu-se în schimb Asociația Națională a Veteranilor de Război, unde au fost cuprinși toți luptătorii de război pentru independență, participanți la primul și al doilea război mondial, fără a exista nici o deosebire sau discriminare între acești membri.

Gânditorul francez Charles Mauras consemna în lucrarea sa Drepturile luptătorilor, apărută după primul război mondial: „nu vede nebunul care ar cuteza să se împotrivescă acelor care au scris cu sângele lor istoria țării, că cei care au făcut războiul au dreptul la întâietate în statele lor, față de cei care nu au luptat, așa cum l-au avut și pe front”.

Asupra modului de atenție și comemorare acordată jertfei acestora, subliniem faptul că merită mereu și mereu veșnică recunoștință pentru faptele de arme săvârșite. Nu greșim când spunem că actul de cinstire al veteranilor de război, a celor ce au contribuit la independența și suveranitatea României, este un act de mândrie și conștiință națională. Concret, la această dată, 29 aprilie și nu numai, noi îi omagiem și le cinstim memoria eroilor care au pus țara înaintea vieții proprii, oameni ce au creat trainice punți de legătură și nu au stat pe gânduri atunci când a trebuit să își verse sângele pentru ca noi dar și copiii lor să trăim în libertate, să fim stăpâni la noi în țară, să nu ne vindem țara.

Care este datoria noastră, a generațiilor ce urmează după ce acești bravi compatrioți au trecut sau vor trece în neființă? De a cultiva, dar și de a transmite mai departe acea dragoste de țară, clădită pe mândria de a fi un veritabil patriot, de a fi român.

La această dată, 29 aprilie, noi românii avem obligația de ai onora pe veteranii de război, creatori de independență, suveranitate și integritate teritorială, reamintindu-ne etern de eroismul lor, de faptul că trăim într-o țară ce ne aparține (încă). Putem spune că visul de independență s-a metamorfozat și într-un destin istoric al românilor dacă ne reamintim inclusiv momentul Războiului de independență de la 1877, dar și cele două conflicte mondiale.

Cinstirea veteranilor de război reprezintă o îndatorire morală și patriotică esențială a tuturor românilor, dar și acordarea importanței cuvenite cinstirii veteranilor de război, a jertfei și a sacrificiului făcut de acești bravi ostași pentru asigurarea identității și continuității poporului român.

Nu lipsită de importanță este și căutarea de soluții pentru a se evita pe viitor ivirea de condiții pentru izbucnirea unui nou conflict.

Nicolae Iorga spunea:

„Un popor care nu-și cunoaște trecutul e condamnat să-l repete.

Putem spune că în fiecare din noi există un sentiment de mândrie de fiecare dată când în spațiul public sau în contextul vreunui eveniment cultural ori aniversar se fac referiri la

veteranii de război, în spiritul credinței că încă nu s-a spus suficient despre aceștia.

Desigur că au rămas destule lucruri nemărturisite despre veteranii de război, despre trăirile lor pe fronturi mai îndepărtate ori mai apropiate de casă, despre fapte, oameni și întâmplări, astfel că orice manifestare culturală ori religioasă, ceremonie publică, articol ori lucrare care abordează subiectul, este mai mult decât bine-venită.

Deși trăim într-o epocă în care nu prea mai este la modă arborarea tricolorului românesc și aproape orice dovadă de cel mai pur patriotism este, uneori, taxată ca desuetă ori catalogată a priori, de multe ori, drept naționalism extremist, în contextul tot mai globalizant în care trăim (trist moment), avem datoria de ai încuraja pe români, mai ales tineri, pe cei ce sunt interesați de istoria țării, a cultiva respectul pentru înaintașii noștri. Orice demers de cunoaștere a trecutului, mai ales a faptelor și vieților veteranilor de război, poate ajuta la actul educațional. Fără cunoașterea a ceea ce a fost, este aproape imposibil să te raportezi la un prezent decent și la un viitor rezonabil și e aproape de neînțeles de ce acest demers de cunoaștere nu este ridicat la rang de obiectiv național, așa cum o fac majoritatea națiunilor din spațiul european.

În sensul celor de mai sus, pentru a ne manifesta modul concret de cinstire a veteranilor de război, cei ce au adevărată recunoștință, vor trebui a desfășura activități specifice având ca menire atât cinstirea dar și recunoașterea meritelor, a sacrificiilor realizate înainte dar și după cel de-al doilea război mondial: sprijin material, aniversări, comemorări ale veteranilor de război. Se vor avea în vedere și acordarea de premii pentru cele mai bune lucrări ce au avut ca domeniu de cercetare participarea Armatei Române în războiul din 1941-1945.

Desigur, publicitatea se va face prin articole și reportaje mediate în reviste, în diferite mijloace mass-media, spectacole cu dedicație, comunicări științifice, adunări solemne la care vor fi invitați reprezentanți ai veteranilor de război;

O altă activitate importantă ce trebuie avută în vedere, este și aceia a îngrijirii, construirii, refacerii locurilor de veci, ridicarea dar și îngrijirea de opere comemorative destinate eroilor și veteranilor de război, atât din țară cât și din afara acesteia.

Pentru transpunerea în practică a acestor deziderate, vor exista cooperări ale diferitelor organisme și structuri asociative naționale și internaționale specializate în organizarea unor asemenea evenimente.

În încheiere, afirmăm că în fiecare din noi există datoria de onoare de a duce mai departe tradițiile și bunul renume al Armatei Române, prin toate aceste acțiuni să contribuim și la consolidarea și creșterea prestigiului fiecărui militar român, în permanență având în memorie jertfa veteranului român.

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FAMILIEI

Miorița SĂTEANU

În fiecare an, la 15 mai, printr-o rezoluție din anul 1993 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, se sărbătorește Ziua Internațională a Familiei.

Obiectivul principal al marării acestei zile este accentuarea importanței rolului familiei și promovarea valorilor acesteia, egalitatea, dragostea, respectul și împărțirea echitabilă a responsabilităților casnice.

BUNUL DUMNEZEU SĂ BINECUVÂNTEZE FAMILIILE NOASTRE!

Aceasta pentru că **Familia** este o comunitate intimă de viață și iubire sau un sanctuar al vieții, leagăn al iubirii și motiv de bucurie și speranță pentru întreaga lume.

În acest context, cu îndreptățită gândire, dorința noastră de a cere *"Binecuvântarea familiilor noastre"* se va înscrie în aprecierile și recunoaștința tuturor națiunilor, subliniind valoarea și importanța familiei, familie care se sărbătorește anual la data de 15 Mai, zi consacrată Zilei Internaționale a Familiei

pentru a sublinia că **Familia** s-a dovedit a fi una din cele mai vechi și stabile forme de comunitate umană, cea care asigură perpetuarea speciei umane, evoluția și continuitatea vieții sociale.

Familiiile din societatea contemporană, au suferit în ultimele decenii transformări profunde. Schimbările care au intervenit în interiorul ei sunt atât de importante, încât și termenul de familie a devenit tot mai ambiguu, el tinzând să acopere astăzi realități diferite de cele caracteristice generațiilor precedente (cupluri de lesbiene, homosexuali).

Dinamismul puternic al structurii și funcțiilor familiei pot apărea uneori surprinzătoare și mai mult decât atât, sunt în permanență schimbare, aceasta datorită nivelului social diferit, nivelului de educație al familiei diferit, precum și al modului personal, individual de concepție a vieții de familie.

Schimbările politice, sociale, culturale și economice din societatea actuală au fost însoțite și de schimbări în sfera familiei. Cea mai spectaculoasă schimbare a fost trecerea de la familia tradițională la o diversitate de modele de familie- alternative, baze pe un climat social permisiv, prin înțelegerea foarte diferită a libertății individuale

Familia tradițională- cuplul conjugal căsătorit – conform procedurilor legale, încetează să mai fie modelul dominant

Am intrat într-o etapă de *"revoluție personală"* care scoate în evidență individul- dorința individului, satisfacțiile personale ale individului, iar afectivitatea și dragostea sunt raportate la nivelul de trai, la veniturile proprii și dorința de independență față de legile nescrise ale unei relații de căsătorie.

De asemenea procesul de modernizare, de industrializare, exodul rural, modificarea relațiilor de proprietate, au condus la modificarea componentei fundamentale a familiei.

Modelul tradițional s-a transformat și au apărut: familiile monoparentale, relațiile de cuplu- fără forme legale, care se fac și se desfac după dorința indivizilor.

Copiii care sunt rodul acestor relații de cupluri, sunt derutați, frustrați, dar – cea ce este grav, este că: acești copii reprezintă generația promovatoare a acestor relații provizorii și nedefinite legal de cupluri, copii care preiau modelul părinților.

Este dificil de răspuns la întrebarea, dacă familia românească este în prezent modernă sau tradițională. Erodarea valorilor tradiționale este evidentă și pătrunderea concepțiilor liberale în ceace privește funcționarea familiei este foarte răspândită și preluată serios și puternic și promovată în rândul tineretului.

Dar este cert faptul, ca familia este posesora tradițiilor și a valorilor naționale.

Este deja un adevăr că instituțiile familiei și căsătoriei se află în criză.

Că asistăm la declinul căsătoriei și la destrămarea familiilor.

Fenomenul este global, iar țara noastră nu se află într-o situație mai privilegiată.

Familia nu trebuie să fie ** un moft sau un stil de viață diferit de tradiția națională străveche. **

Subliniz că RĂUL, acele nenorociri ale timpurilor noastre care macină, care rod, asemenea infiltrațiilor, mușcăturii și ruginii, pilonii civilizației moderne – familia și căsnicia –, nenorociri pe care le denumim *"anti-valori ale familiei"*, sau păcate, în cheie religioasă.

Anti-valori care tind să năruie, să prăbușească civilizația noastră, RĂUL major este, avortul, adulterul soțului, al soției sau al ambilor. Alte anti-valori familiale sunt separarea soților și, respectiv, divorțul.

Se proliferază tot mai mult în ultima vreme, precum buruienile, moda concubinajului, altfel zis coabitarea sau conviețuirea bărbat-femeie fără a fi căsătoriți.

Traficul de persoane reprezintă un eșec al societății noastre. Persoana umană este considerată și tratată ca o marfă. Dar traficul de persoane reprezintă și un eșec al familiei noastre de astăzi.

Sărăcia, familiile destrămate, plecarea unuia sau a ambilor părinți la muncă în străinătate, excluderea socială sunt tot atâtea factori de vulnerabilitate în fața stabilității familiei

Este foarte important pentru generațiile viitoare să definească un răspuns la marea întrebare a acestui început de mileniu: Familia, încotro?

Atragem atenția tuturor grupelor de vârstă faptul că numai noi, și numai noi cu voința și perseverența noastră putem să respectăm tradiția instituției FAMILIEI ȘI AL CĂSĂTORIEI.

Măreția evenimentului pe care îl sărbătorim azi, amplasat în mijlocul celei mai frumoase luni calendarisice, dintre lunile de primăvară – respectiv luna MAI, ne dă convingerea că întemeierea și dezvoltarea unei familii pământești se aseamănă cu fenomenele naturale ale acestei luni, de plină primăvară

Adică aduc lumină, frumusețea sentimentului care se dezvoltă în sufletul celor care se iubesc, aduc parfumul tandreței și curcubeul păcii și al fericirii gândului de a întemeia o FAMILIE.

GEORGE CĂLINESCU

PERSONALITATE A CULTURII ROMÂNEȘTI

Gheorghe LUNGU, UZPR Timișoara

Anul acesta pe data de 12 martie îl omagiem pe George Călinescu, cel care ne-a părăsit în 1965. De atunci sunt 59 de ani, moment care e bine a fi omagiat de către toți oamenii de cultură și nu numai.

A fost profesor, publicist, prozator, poet, dramaturg, traducător, critic literar, istoric literar, precum și membru al Academiei Române.

Datorită situației din familie, care este nevoită să-și schimbe locul de muncă, el își urmează cusurile la mai multe școli, obținând bacalaureatul la Liceul Mihai Viteazul din București (1918). S-a înscris apoi la Facultatea de Litere și

Filozofie din capitală, avându-i profesori pe Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Constantin Rădulescu-Motru, Ovidiu Densusiuanu și Ramiro Ortiz. Din 1945 este profesor de Istoria Literaturii Române Moderne, în anul 1947 devine membru al Academiei Române. În bogata sa activitate a avut ca modele pe cei doi profesori ai lui: Vasile Pârvan și Ramiro Ortiz.

A fost directorul a trei dintre cele mai incisive publicații din primii ani postbelici: Tribuna poporului, Națiunea și Lumea. A publicat în Revista Fundațiilor Regale. Alte colaborări le-a avut la reviste literare: Debutază în Universul literar, apoi colaborează la Viața literară și Gândirea, ajungând să polemizeze cu cea din urmă în paginile revistei proprii, Capricorn.

Fondează la Iași Jurnalul literar în anul 1939. Apoi a condus revista Lumea și zierele Tribuna poporului și Națiunea. După 1947 publică în revista Gazeta literară (devenită mai târziu România literară).

A mai colaborat la revistele Roma și Sburătorul. A fost prezent în revista Contemporanul cu cele două cronici permanente: Cronica optimistului și Cronica mizantropului.

Încheiem aici cu mențiunea că această personalitate enciclopedică a culturii și literaturii române merită a fi omagiată la cei 59 de ani de la trecerea sa la cele veșnice.

= = =

Sfințirea „Luceafărului” la Caransebeș!

În ziua Domnului, 12 mai 2024, a avut loc la Caransebeș slujba de sfințire a bustului poetului național Mihai Eminescu. Acest monument a fost amplasat chiar în parcul central din fața Primăriei, fiind ridicat de către Episcopia Caransebeșului și Asociația Femeilor Ortodoxe din Caransebeș. La acest proiect a participat Consiliul Județean Caraș-Severin, care a finanțat cu 50% din valoarea acestuia, iar co-finanțarea a fost asigurată de omul de afaceri Adrian Dumbravă, managerul spitalului din oraș.

Totodată, evidențiem faptul că terenul, fundația și stativul (soclul) care este din marmură de Ruschița au fost susținute de către Primăria Caransebeș. Bustul marelui poet este turnat din bronz dur, fiind opera sculptorului timișorean, Linda Saschia Menczel. La această manifestare culturală au participat, atât P.S. Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului, care a săvârșit slujba de sfințire a monumentului, cât și reprezentanți ai autorităților județene și locale, oameni de cultură, seminariști și oameni simpli ai orașului. În cadrul acestui eveniment au ținut alocuțiuni, oameni de cultură, cât și personalități locale, între care P.S. Lucian, Episcopul Caransebeșului, eminescologul Gheorghe Jurma, primarul Caransebeșului, Felix Borcean și managerul spitalului din orașul de pe Sebeș, Adrian Dumbravă.

Amintim faptul că în toată țara, cât și străinătate, avem aproximativ 30 de busturi ridicate în onoarea Luceafărului poeziei românești Mihai Eminescu, amplasate în localitățile București, Constanța, Galați, Iași, Cluj, Paris, Montreal, Sorbona, dar și în localitățile din Banat: Băile Herculane și Oravița. La dezvelirea monumentului dedicat lui Eminescu de la Oravița, a participat și omul de cultură părvovan Traian Topliceanu, primar al Caransebeșului și membru al I.S. B.C.

Nu trebuie omis faptul că la această sărbătoare culturală au participat în grup desant membrii unui partid politic, dat fiind faptul că suntem, totuși, în campanie electorală. Reiterăm ideea și spunem că la toate manifestările culturale, reprezentanții administrației locale trebuie să răspundă cu aceeași măsură, dat fiind faptul că sunt numiți în exercițiul funcțiunii de către „plebe”.

Acest eveniment a fost presărat cu momente muzicale oferite de corul psaltic Ethos al Episcopiei din Caransebeș. În cele din urmă, adăugăm faptul că această acțiune a fost realizată în baza amplului proiect cultural, elaborat de Episcopia Caransebeșului, numit Aspecte și valori eminesciene în Banat!

A consemnat Gheorghe ȚUNEA PÎRVOVANU, UZPR Timișoara

EURO 2024

Pariu pe tricolori

Paul MĂINEA
UZPR Timișoara

Campionatul European de Fotbal ce se va desfășura în Germania, în perioada 14 iunie – 14 iulie, va deschide „vara sportivă” a lui 2024, urmată de „competiția regină”, Jocurile Olimpice, ce vor debuta la Paris pe 26 iulie și se vor încheia pe 11 august. Două competiții majore, cu elevii lui Edward Iordănescu reveniți după o pauză de opt ani la un campionat european și formația masculină de polo ca singura reprezentantă a sporturilor de echipă la olimpiadă, calificare norocoasă, venită ca urmare a retragerii Africii de Sud.

Vom conta la aceste competiții? Greu de răspuns. Sau greu de găsit argumente „pro” în cazul în care vrei să fii optimist. Până la debutul Jocurilor Olimpice mai este ceva timp, așa că lăsăm discuția pentru mai târziu despre șansele poloștilor, dar și ale celorlalți sportivi români calificați la întrecerile de la Paris.

Ce facem cu fotbalul? Scriu aceste rânduri imediat după rușinea cu Liechtenstein, un 0-0 istoric în Ghencea, cu o formație de pe locul 202 mondial (din 210 echipe). Un rezultat „din fundul prăpastiei”, venit după un alt rezultat egal, fără gol, cu Bulgaria.

La Euro vom da piept cu Ucraina lui Lunin (absent din finala UCL, dar cu un sezon excelent în poarta Realului), Dovnyk (Girona, golgheterul din La Liga), Mudryk (Chelsea) sau Zinchenko (Arsenal). Urmează Belgia, fără Thibaut Courtois, dar cu De Bruyne și Romelu Lukaku și „închidem” grupa cu o Slovacie foarte bine cotate în zona defensivă, unde selecționerul Francesco Calzona se va baza pe Dubravka (portar, Newcastle), pe fundașii centrali Hancko (Feyenoord) și Skriniar (PSG) sau închizatorul Lobotka (Napoli).

Sună destul de rău, iar dacă nu poți învinge amatori din ligile inferioare ale Europei, te poți „bate” cu vedetele?

Voiam să scriu ceva optimist, dar jocul confuz din cele două meciuri mă fac ca titlului inițial să-i adaug un semn de întrebare. Pariu pe tricolori? Pare că se potrivește, dar nu-mi place titlul asta. Mi-e dor de bucuria victoriilor, mi-e dor de nopțile albe ale turneele finale. Chiar dacă mulți vor zambi, eu cred în Ianis Hagi și Florinel Coman. Pariu pe tricolori!

Programul grupei E

o 17 iunie, ora 16:00: ROMÂNIA – Ucraina (Allianz Arena, Munchen)

o 22 iunie, ora 22:00: Belgia – ROMÂNIA (Rhein Energie, Koln)

o 26 iunie, ora 19:00: Slovacia – ROMÂNIA (Waldstadion, Frankfurt)

Echipa națională va ajunge în Germania pe 10 iunie, seara, și se va caza la hotelul Melchior Park din Würzburg. A doua zi, pe 11 iunie, de la ora 11:00, are programat primul antrenament pe Würzburg Arena, stadion aflat la patru kilometri de hotel. Ședința de pregătire va fi deschisă integral publicului și mass-media.

Pentru calificarea la EURO 2024, România a fost recompensată, ca celelalte echipe, cu suma de 9,25 milioane de euro.

Naționalele pot câștiga până la maximum 28,25 milioane de euro dacă vor câștiga toate meciurile și, implicit trofeul, așa cum a fost cazul Italiei la ultimul turneu final.

Sumele pe care le oferă UEFA pentru fiecare rezultat:

- o un milion de euro pentru o victorie în grupă
- o 500.000 de euro pentru o remiză în grupă
- o 1,5 milioane de euro pentru calificarea în optimile de finală
- o 2,5 milioane de euro pentru calificarea în sferturile de finală
- o 4 milioane de euro pentru calificarea în semifinale
- o 5 milioane de euro pentru finalista învinsă
- o 8 milioane de euro pentru câștigătoarea turneului

Logoul oficial a fost prezentat pe 5 octombrie 2021, în timpul unei ceremonii de la Stadionul Olimpic din Berlin. Sigla ilustrează Trofeul Henri Delaunay cu 24 de felii colorate în jurul trofeului reprezentând cele 24 de națiuni participante, iar elipsa reflectă forma Stadionului Olimpic.

Sloganul oficial promovează diversitatea și incluziunea: „United by Football. Vereint im Herzen Europas.” (Uniți de fotbal. Uniți în inima Europei),

LOTUL PRELIMINAR AL ROMÂNIEI PENTRU EURO 2024
PORTARI:

Florin NIȚĂ (Gaziantep | Turcia, 20/0), Horațiu MOLDOVAN (Atletico Madrid | Spania, 10/0), Ștefan TÂRNOVANU (FCSB, 1/0), Răzvan SAVA (CFR Cluj, 0/0);

FUNDAȘI:

Andrei RAȚIU (Rayo Vallecano | Spania, 16/1), Vasile MOGOȘ (CFR Cluj, 5/0), Radu DRĂGUȘIN (Tottenham | Anglia, 15/0), Bogdan RACOVITAN (Rakow | Polonia, 1/0), Adrian RUS (Pafos | Cipru, 19/1), Ionuț NEDELCEARU (Palermo | Italia, 26/2), Andrei BURCĂ (Al-Okhlood | Arabia Saudită, 27/1), Nicușor BANCU (Universitatea Craiova, 34/2);

MIJLOCAȘI:

Deian SORESCU (Gaziantep | Turcia, 16/0), Marius MARIN (Pisa | Italia, 16/0), Alexandru CÎCĂLDĂU (Konyaspor | Turcia, 36/4), Răzvan MARIN (Empoli | Italia, 54/3), Nicolae STANCIU (Damac | Arabia Saudită, 68/14), Adrian ȘUT (FCSB, 1/0), Darius OLARU (FCSB, 16/0), Constantin GRAMENI (Farul Constanța, 0/0), Dennis MAN (Parma | Italia, 22/7), Valentin MIHĂILĂ (Parma | Italia, 19/4), Ianis HAGI (Deportivo Alaves | Spania, 33/5), Florinel COMAN (FCSB, 13/1);

ATACANȚI:

Denis DRĂGUȘ (Gaziantep | Turcia, 9/2), George PUȘCAȘ (Bari | Italia, 41/11), Denis ALIBEC (Muaither | Qatar, 37/5), Daniel BÎRLIGEA (CFR Cluj, 1/0).

STEUA CEA DE TOATE JIURILE!

DAMIAN MILITARU

Acest copil dulce, ca o ciocolată roșie, s-a născut la Râmnicu Sărat, acolo în ținutul Buzăului, unde ard veșnic toți vulcanii noroioși. A dat în minge, ca orice copil, la o vârstă fragedă, iar abilitățile sale întreceau toate așteptările.

A așteptat de la viață toate frumusețile, dar a trăit și toate durerile. Damian MILITARU a parcurs toate etapele fotbalului, făcând și antrenamentul armatei, ca militar în termen, unde, după un duel sportiv cu comandantul său, acesta, din răzbunare i-a dictat soarta. Damian MILITARU s-a născut la 19/12/1967, trimițând pentru prima dată mingea în poarta echipei locale la Metalurgistul Rm. Sărat.

"In armată, la mină. Aproape că nu prea auzisem de așa ceva .

Așa am ajuns transferat, poate disciplinar, la o Unitate Militară din județul Hunedoara, la BARU MARE.

Aici, armata era mai blândă, ca și oamenii locului. Comandantului îi plăcea enorm de mult fotbalul și așa am făcut aici o echipă de care se temeau multe dintre echipele înscrise în campionatul județean. O singură întâlnire cu RETEZATUL HAȚEG, antrenor MACHE VIZITIU, a făcut să ajung titular, iar după lăsarea la vatră legitimat. Într-un meci amical făcut la Hațeg în compania echipei Jiul Petroșani , antrenor marele Petre Libardi, câștigătoarea CUPEI ROMÂNIEI în 1974,

în duelul cu Poli Timișoara, la București, am fost chemat la conducerea echipei fanion al minerilor, unde s-a stabilit și transferul meu. Mai întâi a lui Damian și pe urmă a lui MILITARU . Lumea știa că la Hațeg e un mijlocaș DAMIAN, dar și un militar în termen. Așa s-a făcut ca din doi jucători, a ajuns unul singur să fie transferat. Debutul - la JIUL în 1990, într-un meci cu Universitatea Cluj - scor 0 - 0!

În 1991 antrenorul Gheorghe Muțescu m-a titularizat în selecționata secundă a României și m-a trimis direct titular. În 1996-1997 am făcut parte din lotul lărgit al primei selecționate a țării. În 1993 am fost transferat la Dinamo, dar după un an m-am întors la JIUL . Nici nu m-am acomodat bine acasă că a venit Ordin de la STEUA să mă încorporez iar în armată, lăsând la Petroșani civilia orașului.

Am fost martorul jucător la Titlul național, de patru ori, la câștigarea Cupei României de trei ori și la câștigarea Supercupei de două ori.

Visuri și realități.

Îmi amintesc cu emoție și acum de golul de aur înscris în poarta lui Fenerbache. Lăcătuș, care trăgea echipa după el, mi-a pasat, mi-a zis "trage" și eu am tras, aproape cu ochii închiși, dărâmand zidul otoman. De bucurie am confundat banca turcilor cu a noastră, revenindu-mi numai după ce, cineva din stafful nostru, a strigat "Bastane, vino aici" !

Am văzut aproape toată lumea bună a fotbalului, am cunoscut jucători mari, mari.

În 2007 m-am lăsat la vatră! Ajungea cât am alergat. Dar am rămas pentru toată viața recunoscător JIULUI ! JIUL PETROȘANI!

Aici am înființat o ȘCOALĂ DE FOTBAL, care îmi poartă numele și slujesc pentru a aduce cât mai curând JIUL acolo unde îi este locul. Coordonăm, împreună cu colegii mei, Cosmin Kandut, portarul Ghitan, maseorul Fage, peste 150 de copii, organizați pe grupe de vârstă. Sunt și antrenor secund al echipei la Liga a treia pe care vrem să o aducem cât mai repede în Liga a doua."

O viață dedicată fotbalului și nemurii sale , este STEUA CEA DE TOATE JIURILE !

A consemnat Dorel NEAMȚU, UZPR Timișoara

(continuare din pag. 1)

Pascu Heteș: "Cel mai talentat poet de pe plaiurile tăgădăuane"

S-a profilat pe scriere de sonete de tip petrarchian, iar aceste presupun câteva canoane: strofe, versuri, ritmuri, rime, potriviri, toate sub arbitrajul unor rigori măiestrite.

Am mai scris alte trei eseuri despre talentul poetului de pe plaiurile tăgădăuane, Pascu Heteș. Faptul că scrie merită apreciat. Dacă textele sale intră într-o comparație cu virtuțile poeziei contemporane, e prea devreme să tragem concluzii. În activitatea de textualizări creative, apar inedite provocări, iar alesăturile din mulțimea celor care să încumetă la risipa de curaj poetic au nevoie de timp pentru decelări / ierarhizări valorice. Pascu Heteș intenționează să editeze o ediție selectivă, ceea ce este un gest de responsabilitate. Cu siguranță, volumul antologic va cuprinde cele mai semnificative texte ale autorului, iar punctul său de vedere contează în valorizarea poeziilor.

Suntem siguri că va recupera, din volumul "Florile spiritului liber", câteva selecții din "frământările sale sufletești", distilate de o bogată "imaginație creativă", după cum susține Miorița Săteanu în "precuvântare". Pascu Heteș este convins că "Dumnezeu mi-a dat o picătură de har", iar din "sufletul și mintea mea au răsărit aceste flori ale spiritului liber". Liricele sale stănesc doruri de ce-a fost și aleanuri pentru ce va fi: "Câteodată mi-e dor / Nu știu de cine și de ce ? // Aștept ceva ce nu vine ? / Colina-și murmură perpetua melodie. / Dealul meu are un petic de vie. // Se-apropie de țărnam un vapor / Îmi țopăie gânduri fără de spor. / Pe-albastru se ivește o pată de nor. // În textul "Să ne cunoaștem", Poetul se prezintă, sub formula unei autobiografii lirice: "Nu sunt nici ultimul, nici primul pretins poet, / cu pagină e internet...". În ceea ce publică pe pagina

"on line", cititorii vor depista "gândurile mele, dramele mele, iubirile mele", dar fiecare se va regăsi pe sine, întrucât oamenii și condiția lor au, ca și El, "fantasme, închipuiri, certitudini, vorbire cu Domnul, îndoire și teamă", adică trăiri umane complexe. În "Dar divin", explicațiile sale converg spre motivarea "minunatei potriviri de cuvinte" în învățămintele, idei, stihuri și rime, ca un fel de convorbire "cu mine/ cu lumea cunoscută/ cu lumea dorită/ cu lumea neștiută/ cu lumea bănuită...". Uneori cuvintele poetice înlocuiesc plânsul după lumină (Imn pentru lumină), iar "romanța, cântec duios" străbate gândurile, amintind de tristețe și melancolie: "Sub vișinul înflorit, sub nucul bătrân, / Stând la o masă tocită de vreme, / Învăluit în tristețe, lângă carafa cu vin, / Romanța în amintiri să mă cheme. //

Foarte atrăgătoare sunt convorbirile cu Dumnezeu, un fel de meditații sugerate de Cartea sfântă și personajele sale. Dedică un volum întreg Călăuzirii inimii către Dumnezeu (2019), volum precuvântat (și binecuvântat) de pr. vicar episcopal Mihai Vătămănelu. Pentru sine, Dumnezeu este "gândul", "cuvântul", "povața", "viața", "suspînul", "veninul", "amarul", "untdelemnul" și "îndemnul", "șansa"

și "speranța", "iertarea" și "scăparea", "vestirea" și "mântuirea", "creatorul" și ziditorul", "trăinicia" și veșnicia". Volumul de poeme religioase începe cu o explicație despre "Poezia mea". După opinia autorului, "poezia nu înseamnă doar talent", ci este dragoste, simțire, credință. Poezia, ca așezare în rime și versuri, este "scriere izvorâtă din suflet", ... este "dor", "durere", dar și "fericirea sufletului". Lirica "Dorurile" are complexitate și dă mărturie despre stimulentele dorului pentru alcătuirea unei vieți depline și fericite. Înșurirea de dorințe dă măsura condiției umane și a muncilor sisifice ale omului. Gândurile "păcătoșului" care răvnește să se apropie de Dumnezeu sunt detașate cu o sinceritate cuceritoare, de împărțășire a unei asemenea experiențe existențiale. Predicile din finalul volumului sunt explicații sentimentale despre simțămintele poetului în drumul său călăuzit spre Dumnezeu.

"Toamna inimii mele" este prefăcută de aceeași Miorița Săteanu, care pomenește de "evoluția poetică a autorului", ca "un progres constant". Este adevărată ascensiunea sa spre stilizarea discursului, iar, între timp, în două volume, publică 206 sonete, apreciate de Pașcu Balaci, considerând că autorul e "un poet demn de cuprins în antologii poetice". În sonete, există "exaltare", "stări sufletești pline de entuziasm", iar abilitatea de a țese rigorile acestei lirice cu formă fixă se aseamănă cu cusăturile colorate de pe iile populare.

Îmi reproșă că, într-un prim eseu despre poeziile sale, am folosit sintagma "versificator", ca o formulă mai indecisă decât "poet". Mă așteptam la metaforizări, la alegorii înălțătoare, la narațiuni lirice formatoare. Trendul poeziei contemporane adoptă mai multe modalități de

organizare a cuvintelor în spațiul scrisului bazat pe sentimentalitate:

- lirica distopică (renunțarea la rimă, gestionarea intuitivă a metricii, ignorarea gramaticii textuale și chiar a punctuației, considerând că autorii de poeme dispun, astfel, de libertate de expresivitate a stărilor lor afective;
- poezia canonică (fidelizarea față de elementele clasice de combinare a cuvintelor prin figuri de stil nemetaforizate și îmbinarea muzicalității și subtilitatea ideilor);
- lirica poematică (organizarea discursului poetic în jurul unor parabole, a unor narațiuni - simbol, ca reflecții filozofice, de tip eseistic);
- poezia spontană (tendința de folosire a vocabulelor pe baza unui dicteu controlat deopotrivă de sensibilitate și rațiune).

Vine întrebarea firească: În care categorie din cele menționate se rânduiesc textele poetice ale lui Pascu Heteș ?

Debutând destul de târziu, Pascu Heteș reconstituie vârstele lirisului, prin recuperarea muzicalității și a compoziției care o întreține, bazându-se pe spontaneitatea discursului liric și pe o tendință de filozofare în jurul unor experiențe (personale).

Apare sub egida U.Z.P. R. - Filiala „Mihai Eminescu” Timișoara

Editat de Asociația Culturală Umanitară „Luceafărul de Vest” Timișoara

Cont: RO53 RNCB 0790 1569 5617 0001, C.U.I. 38280757

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Dumitru BUȚOI, Grigore MĂINEA, Maria ROGOBETE, Nicolae TOMA, Paraschiva ABUTNĂRIȚEI, Paul MĂINEA

Tehnoredactare: Grigore MĂINEA

ISSN 2601-7679

Materialele se transmit la adresa de e-mail: luceafaruldevest@yahoo.com

Tipar:

ISSN-L 2601-7679

Răspunderea pentru conținutul articolelor publicate revine autorilor

Waldpress Timișoara